

LEGISLACIÓ COOPERATIVA

Reptes legislatius del cooperativisme

David Cos

President de Grup CLADE

President executiu d'Escola Sant Gervasi, SCCL.

El cooperativisme europeu viu amb el cor dividit. Crec que tots els cooperativistes que participem en el model des de la convicció, amaguem encara avui una llavor dels somnis arcàdics dels millors corrents de pensament del segle XIX. Malgrat el potencial infinit del nostre somni, l'escenari polític, geoestràtic, econòmic, cultural i tecnològic d'avui és força diferent d'aquell que visqueren els pioners de Rochdale i del que viurien encara unes quantes generacions més de cooperativistes. A la vella Europa, marcada per les tradicions, sorgeixen voluntats —reiteradament discutides— d'adaptar-se a un món ben nou. Per això actualment, quan parlem de cooperativisme, hi conviuen dues tendències bàsiques. Aquest fet es veu reflectit en el conjunt de les vint-i-set legislacions diferents que en matèria cooperativa trobem a la Unió.

Quan a Europa ens hem plantejat regular “des de dalt”, el legislador ha topat amb la impossibilitat de fer casar models tan diferents. Amb exagerades excepcions, totes les lleis de cooperatives europees beuen de l'aigua reposada dels valors i principis de l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI). Uns quants països, però, ja fa temps que han vist la necessitat d'obrir vies o esclatxes en alguns aspectes en què l'ACI és silenciosa. Aquestes noves vies es fan imprescindibles per a adaptar les cooperatives als nous i inevitables escenaris. Finlàndia, França, Itàlia, Noruega i Eslovènia estarien entre els que s'han hagut de plantejar regulacions més obertes, especialment a l'hora de contrarestar les possibles dificultats de finançament i capitalització de les cooperatives. A l'altre extrem, Xipre, Bulgària i Polònia s'afermen a uns manaments com si estiguessin gravats en unes taules eternes. El que més m'agrada del Projecte

ARXIU

de llei de cooperatives que a hores d'ara està en tràmit parlamentari a Catalunya, és que s'acosta a models com l'alemany o el suec quan deixa en mans dels socis la regulació, per estatuts, de molts aspectes decisius de les cooperatives que fins ara, a casa nostra, estaven regulats per llei. Crec que les veus crítiques amb el Projecte des del seu estat de gestació no han sabut valorar adequadament aquest punt. Amb competències fonamentals traspasades a les assemblees, qui vulgui continuar com fins ara, ho podrà fer; qui vulgui ser més papista que el Papa, també ho podrà ser. I qui vulgui innovar, renovar i reinventar, tot respectant uns mínims justos i necessaris (molt més conservadors que en determinats països europeus), també ho podrà fer. Realment em preocupa poc que el fet que el nombre mínim de socis per a formar una cooperativa sigui de dos, o de tres, o de quatre, o de... Crec que hi hauran opinions per a tots els gustos i que la manca de fe

Al capdavant, les legislacions no serviran de gaire si no som els cooperativistes els que les fem dignes.

deixa immòbils les muntanyes. Sí que m'agrada recordar que el prefix *co-* s'empra en sentit de 'companyia' o 'participació' i que sempre indica la suma d'individualitats. La suma mínima de nombres naturals (individualitats) és dos.

Però hi han aspectes molt més rellevants, com ara el tractament que el Projecte de Llei fa dels fons de reserva. Si passegem per Europa, trobarem des de casos com el d'Irlanda, que no disposa de llei de cooperatives; el de Dinamarca, per a mi excessiu, ja que no hi ha requeriments legals a l'hora de destinar part del benefici a cap fons de reserva; el de Bèlgica, en què els percentatges els estableixen les assemblees en els estatuts, i això ja m'agrada molt més. Sobre les obligacions de les cooperatives, a través dels fons de reserva, de contribuir al moviment cooperatiu en cas de dissolució, també trobarem a Europa un gran ventall de possibilitats, fins i tot casos tan extrems com el model danès, en el qual no figura

aquesta obligatorietat. ¿I sobre les possibilitats de reforçar el finançament i la capitalització de les cooperatives? El Projecte de Llei és molt obert i no obliga a ningú a acceptar cap soci que no comparteixi l'activitat cooperativitzada, cap soci financer. Ara bé, no totes les cooperatives catalanes tenen les mateixes necessitats. En el cooperativisme europeu hi ha un debat obert sobre el purisme d'una permissió com aquesta. Crec que la llibertat i la necessitat de construir nous models ha de prevaldre, sempre que els principis i valors cooperatius continuïn guiant les nostres cooperatives. Quan la Unió Europea va legislar sobre cooperatives transnacionals (les SCE), més enllà de les dificultats que li suposava la gran diversitat continental, ja es va adonar que es feia imprescindible que les cooperatives poguessin capitalitzar-se, amb certes limitacions que no pervertissin el model, a través de socis inversors. Aquest és un mecanisme que ha de fer més

competitives les cooperatives que es vulguin obrir camí en mercats altament difícils. Renunciar a la innovació en aquest sentit és castrar les potencialitats del cooperativisme d'ocupar places fins ara pròpies en exclusivitat d'unes altres modalitats empresarials.

Es fan necessaris cada vegada més models legislatius justos, però també oberts, que s'adaptin a cada realitat i que facilitin tant l'eficiència de les cooperatives com la seva capacitat de crear noves realitats. Al capdavant, les legislacions no serviran de gaire si no som els cooperativistes els que les fem dignes.

Els socis de les cooperatives catalanes fa dècades que reclamem que es faciliti o permeti que el cooperativisme ocupi el lloc que li pertoca en el teixit empresarial. Sabem que el model pel qual lluitem és encara nou, i que el fet que adquireixi més presència i més reconeixement pot ser molt útil en termes de justícia social, econòmica i cultural. ¡Obrim portes! ■

Reptes legislatius del cooperativisme

David Cos

President de Grup CLADE

President executiu d'Escola Sant Gervasi, SCCL.

El cooperativisme europeu viu amb el cor dividit. Crec que tots els cooperativistes que participem en el model des de la convicció, amaguem encara avui una llavor dels somnis arcàdics dels millors corrents de pensament del segle XIX. Malgrat el potencial infinit del nostre somni, l'escenari polític, geoestratègic, econòmic, cultural i tecnològic d'avui és força diferent d'aquell que visqueren els pioners de Rochdale i del que viurien encara unes quantes generacions més de cooperativistes. A la vella Europa, marcada per les tradicions, sorgeixen voluntats —reiteradament discutides— d'adaptar-se a un món ben nou. Per això actualment, quan parlem de cooperativisme, hi conviuen dues tendències bàsiques. Aquest fet es veu reflectit en el conjunt de les vint-i-set legislacions diferents que en matèria cooperativa trobem a la Unió.

Quan a Europa ens hem plantejat regular “des de dalt”, el legislador ha topat amb la impossibilitat de fer casar models tan diferents. Amb exagerades excepcions, totes les lleis de cooperatives europees beuen de l'aigua reposada dels valors i principis de l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI). Uns quants països, però, ja fa temps que han vist la necessitat d'obrir vies o esclatxes en alguns aspectes en què l'ACI és silenciosa. Aquestes noves vies es fan imprescindibles per a adaptar les cooperatives als nous i inevitables escenaris. Finlàndia, França, Itàlia, Noruega i Eslovènia estarien entre els que s'han hagut de plantejar regulacions més obertes, especialment a l'hora de contrarestar les possibles dificultats de finançament i capitalització de les cooperatives. A l'altre extrem, Xipre, Bulgària i Polònia s'afermen a uns manaments com si estiguessin gravats en unes taules eternes. El que més m'agrada del Projecte

ARXIU

de llei de cooperatives que a hores d'ara està en tràmit parlamentari a Catalunya, és que s'acosta a models com l'alemany o el suec quan deixa en mans dels socis la regulació, per estatuts, de molts aspectes decisius de les cooperatives que fins ara, a casa nostra, estaven regulats per llei. Crec que les veus crítiques amb el Projecte des del seu estat de gestació no han sabut valorar adequadament aquest punt. Amb competències fonamentals traspasades a les assemblees, qui vulgui continuar com fins ara, ho podrà fer; qui vulgui ser més papista que el Papa, també ho podrà ser. I qui vulgui innovar, renovar i reinventar, tot respectant uns mínims justos i necessaris (molt més conservadors que en determinats països europeus), també ho podrà fer. Realment em preocupa poc que el fet que el nombre mínim de socis per a formar una cooperativa sigui de dos, o de tres, o de quatre, o de... Crec que hi hauran opinions per a tots els gustos i que la manca de fe

Al capdavant, les legislacions no serviran de gaire si no som els cooperativistes els que les fem dignes.

deixa immòbils les muntanyes. Sí que m'agrada recordar que el prefix co- s'empra en sentit de 'companyia' o 'participació' i que sempre indica la suma d'individualitats. La suma mínima de nombres naturals (individualitats) és dos.

Però hi han aspectes molt més rellevants, com ara el tractament que el Projecte de Llei fa dels fons de reserva. Si passegem per Europa, trobarem des de casos com el d'Irlanda, que no disposa de llei de cooperatives; el de Dinamarca, per a mi excessiu, ja que no hi ha requeriments legals a l'hora de destinar part del benefici a cap fons de reserva; el de Bèlgica, en què els percentatges els estableixen les assemblees en els estatuts, i això ja m'agrada molt més. Sobre les obligacions de les cooperatives, a través dels fons de reserva, de contribuir al moviment cooperatiu en cas de dissolució, també trobarem a Europa un gran ventall de possibilitats, fins i tot casos tan extrems com el modelo danès, en el qual no figura

aquesta obligatorietat.

¿I sobre les possibilitats de reforçar el finançament i la capitalització de les cooperatives? El Projecte de Llei és molt obert i no obliga a ningú a acceptar cap soci que no comparteixi l'activitat cooperativitzada, cap soci financer. Ara bé, no totes les cooperatives catalanes tenen les mateixes necessitats. En el cooperativisme europeu hi ha un debat obert sobre el purisme d'una permissió com aquesta. Crec que la llibertat i la necessitat de construir nous models ha de prevaldre, sempre que els principis i valors cooperatius continuïn guiant les nostres cooperatives. Quan la Unió Europea va legislar sobre cooperatives transnacionals (les SCE), més enllà de les dificultats que li suposava la gran diversitat continental, ja es va adonar que es feia imprescindible que les cooperatives poguessin capitalitzar-se, amb certes limitacions que no pervertissin el model, a través de socis inversors. Aquest és un mecanisme que ha de fer més

competitives les cooperatives que es vulguin obrir camí en mercats altament difícils. Renunciar a la innovació en aquest sentit és castrar les potencialitats del cooperativisme d'ocupar places fins ara pròpies en exclusivitat d'unes altres modalitats empresarials.

Es fan necessaris cada vegada més models legislatius justos, però també oberts, que s'adaptin a cada realitat i que facilitin tant l'eficiència de les cooperatives com la seva capacitat de crear noves realitats. Al capdavant, les legislacions no serviran de gaire si no som els cooperativistes els que les fem dignes.

Els socis de les cooperatives catalanes fa dècades que reclamem que es faciliti o permeti que el cooperativisme ocupi el lloc que li pertoca en el teixit empresarial. Sabem que el model pel qual lluitem és encara nou, i que el fet que adquireixi més presència i més reconeixement pot ser molt útil en termes de justícia social, econòmica i cultural. ¡Obrim portes! ■